

ВІДТВОРЕННЯ ІДІОСТИЛЮ АВТОРА ДИТЯЧОЇ ЛІТЕРАТУРИ РІЗНИХ ПІДЖАНРІВ

Оксана ШАПОШНИК (Херсон, Україна)

У статті розглядається проблема ідіостилю автора та особливості його відтворення у перекладі. Проводиться перекладознавчий аналіз текстів дитячої літератури з метою виявлення ступеня відтворення авторського ідіостилю та визначення засобів посилення емотивності у перекладі.

Ключові слова: *ідіостиль, емотивність, переклад, фразеологізм, діалектизм, нейтральний шар лексики, розмовна лексика, емоційне забарвлення.*

The article highlights the problem of author's style and peculiarities of its rendering. Translational analysis of the children's literature texts is carried out to reveal the degree of author's style rendering and to define the means of emotivity intensification.

Key words: *author's style, emotivity, translation, idiom, dialectal word, stylistically neutral words, colloquial words, emotional colouring.*

Знайомство з першими літературними творами починається з раннього дитинства, і цю визначну роль – уведення юного читача в книжковий всесвіт – бере на себе дитяча література. Через своє важливе значення та затребуваність у сучасному суспільстві цей різновид літератури привертає все більше уваги науковців.

Нового ракурсу набуває дослідження дитячої літератури у галузі перекладознавства. З плином часу та розширенням міжкультурних зв'язків збільшується потреба у перекладах літератури для дітей. Сучасні діти залюбки знайомляться з творами зарубіжних письменників, що, неодмінно, збагачує їх внутрішній світ, уяву, надає знання про інші країни та їхню культуру. Таке збагачення кола дитячого читання іноземною літературою висуває нові завдання до перекладачів та розкриває нові обрії досліджень для перекладознавців.

На перший погляд може здатися, що перекладати художній твір видається не надто складним завданням майстру пера, який, окрім знання мови та культури народу, здатен відтворити текст-типологічні особливості, часову та просторову специфіку певного твору. Однак, не менш важливим є необхідність відтворити ідіостиль автора та загальну емоційну атмосферу твору. Відсутність ґрунтовного вивчення питань, пов'язаних з відтворенням ідіостилю автора при перекладі дитячої літератури обумовлює **актуальність** нашого дослідження.

Мета нашої статті полягає в розробці проблеми ідіостилю автора та його відтворення у перекладі, а також визначенні допустимих меж прикрашальності та посилення емотивності при відтворенні творів для дітей засобами іншої мови.

Матеріалом дослідження слугували тексти дитячої літератури з елементами казки: «Казковий переполох» з циклу «Сестри Грїмм» Майкла Баклі та його переклад, виконаний Олександром Мокровольським, «Мандрівний замок Хаула» Діани Вінн Джонс (переклад Андрія Поритка), а також текст дитячої літератури з елементами фентезі «Артемїс Фаул» Йоуна Колфера та його переклад, виконаний Олександром Мокровольським.

На сучасному етапі розвитку теорії та практики перекладу окрім вимоги передати художні образи та думки автора, створені їм сюжетні лінії та характери, необхідним убачається відтворення його індивідуальної манери письма, його стилю. Як зазначає К.І. Чуковський, недоцільно вибирати предметом критики тільки словникові помилки, надто важливішим є «знайти ту домінанту відхилень від оригіналу, за допомогою якої перекладач нав'язує читачу своє літературне я» [5: 24].

У намаганнях дослідити питання відтворення ідіостилю автора, який виявляється не тільки у передачі ідейно-художнього задуму твору, але й у виборі засобів для його втілення, нас спіткають протиріччя. З одного боку, створити художній переклад здатен тільки той перекладач, який володіє літературним талантом, художньою мовою, багатою на стилістичні прийоми та виразні засоби. Закономірно, що такий майстер пера буде мати свою усталену

манеру письма, свій особливий стиль, який скоріше за все буде не співпадати з ідіостилем автора. За будь-якої можливості множинного вибору лексеми, виразного засобу чи емотиву для передачі емоції у творі, перекладач буде спиратися на своє власне бачення чи відчуття. Так, особистість перекладача може затьмарити особистість автора, а у свідомості читачів замість авторської естетики закарбується лише художній світ перекладача.

З іншого боку, якщо перекладач не володітиме художньою мовою, не матиме письменницького дару, він не зможе створити художній текст засобами іншої мови, в якому б сприймався творчий портрет автора. На думку М.М. Любимова, письменник-перекладач, як і оригінальний письменник, повинен мати особистий досвід того, що він зображує у художньому творі. Інакше – виникає можливість увести в оману читача, створити між автором і читачем «мутне скло» [4].

Для того щоб перекладач зміг відтворити творчу манеру автора оригіналу, йому необхідно якнайближче ознайомитися з авторською естетикою, його образом мислення, особливостями світосприйняття, його творчою біографією, та у процесі перекладу слідувати авторському стилю. Але стримувати потяг до особистої творчості, не прикрашати чи змінювати твір на власний розсуд під час перекладу видається надскладним завданням. Відтворити авторський ідіостиль можливо, якщо, по-перше, перекладач, володіючи художньою мовою, все ж не виступає у повній мірі самостійним письменником зі своїм власним, уже усталеним творчим методом. У цьому випадку йому легше відтворити ідіостиль письменника у перекладі, сприймати світ крізь призму авторського світобачення, адаптуватися до нього. Існує й інша можливість відтворити ідіостиль автора оригіналу, а саме – перекладати твори письменника, близького за творчою манерою та естетичними поглядами [4].

Таким чином, відтворити ідіостиль автора вважається одним із основних завдань, яке висувається до перекладача. Аби текст у перекладі справді віддзеркалював особистість письменника, перекладач повинен окрім володіння

поетичною мовою, мати багатий особистий досвід, бути близько знайомим з художньою естетикою автора оригіналу та спроможним ужитися у світ його творів.

У результаті перекладознавчого аналізу було встановлено певну закономірність: у перекладах творів з'являються велика кількість фразеологізмів, хоча в оригіналі вони відсутні, окрім цього нейтральну лексику у вихідному тексті (далі ВТ) перекладачі відтворюють розмовними еквівалентами у тексті перекладу (далі ПТ), а іноді й діалектизмами чи навіть лайливою лексикою. Ми можемо припустити, що вживання фразеологізмів та розмовної лексики у ПТ є цілеспрямованим задля досягнення більшої емоційності тексту, невимушеності та природності мовлення. Для підтвердження вищезазначеного наведемо приклади. У ВТ Майкла Баклі «Казковий переполох» дієслово *“screamed”* у реченні *“Six what?” Sabrina screamed* [6: 12] відтворюється фразеологізмом *«на пуп бралася»* і речення відповідно звучить наступним чином: *«Шість чого? – на пуп бралася, допитуючись Сабріна»* [1: 21]. Подібним чином частина *“we’ll be gone”* у складі складносурядного речення *“She’ll think she won us over and then one day, when she least expects it, we’ll be gone”* [6: 40-41] відтворюється фразеологізмом *«завдамо ноги на плечі»*, і у ПТ ми бачимо такий варіант перекладу: *«Нехай вона подумає, що приборкала нас, а тоді одного чудового дня, коли вона найменше сподіватиметься чогось такого, ми з тобою завдамо ноги на плечі і гайда!»* [1: 59]. Також речення *“Let’s not rush things”* [6: 52], яке могло бути перекладене цілком влучним варіантом *«Не квапте події»* або *«Не треба квапити події»*, О. Мокровольський, дотримуючись обраної тенденції, відтворює фразеологізмом *«не треба знати коней»* [1: 76]. Аналогічно речення *“...they might just be OK”* [6: 63] транскодується як *«усі вони могли б тут жити й горя не знати»* [1: 88], маючи у своєму складі стале словосполучення.

У перекладі твору Діани Вінн Джонс «Мандрівний замок Хаула» теж зустрічається вживання фразеологізму у мовленні, хоча в оригіналі це стале

словосполучення відсутнє. Для підтвердження цього наводимо приклад: вираз “*She’s killing us both!*” [8: 67] у ВТ відтворюється як «...вона ж нас **зводить зі світу**» [2: 76] у ПТ. Що ж до оповідання з елементами фентезі Йоуна Колфера «Артемис Фаул», то у його перекладі ми відзначаємо високу щільність вживання фразеологізмів, натомість жодного з них немає у ВТ. Наведемо декілька прикладів. Речення “*He bamboozles every test thrown at him*” [7: 1] перекладено як «Хоч у які мудровані тести загаяй його, **а з нього мов з гуски вода**» [3: 5]. Зрозуміло, що сленгове дієслово “*to bamboozle*”, яке має значення «обдурювати», «збивати з пантелику» [9: 100], відтворене у перекладі за допомогою фразеологізму з метою підкреслити розмовний стиль мовлення та його емоційне забарвлення.

Задля підсилення емотивності у ПТ й далі зустрічаються фразеологізми, хоча вони відсутні в оригіналі. Так, репліка “*I hope this isn’t another wild-geese chase, Butler*” [7: 3], в якій словосполучення “*wild-geese chase*” має значення «гонитва за недосяжним» [11], відтворюється варіантом перекладу «Коли б нам, Лаккею, не вполювати й тут ще однісі **дірки від бублика**» [3: 7], який підкреслює іронічне значення.

Аналогічним чином відтворюються й інші вирази у тексті: “*It was a gentle rebuke*” [7: 3] як «Це такий невеличкий **камінчик** полетів у Лаккеїв город» [3: 8], “*Nguyen was by now thoroughly spooked*” [7: 5] як «Та Нгуєн і так уже **вибивав зубами чечітку**» [3: 10], “*All the time, drunk*” [7: 6] як «Весь час **п’яна як чін**» [3: 11], “*Juliet had been a hard-working and loyal member of the Fowl household for the past three years*” [7: 21] як «Джувльєтта ось уже три роки **вірою і правдою служила Фаулам, працюючи в їхньому маєтку**» [3: 29] і т.д. Але треба відзначити наступне: якщо усі вищенаведені приклади вживання фразеологізмів будуть зрозумілими юному читачу, то, можна припустити, що відтворення виразу “*It was early morning*” [7: 19] у ПТ як «**Благословлялося на світ**» [3: 27] може бути незрозумілим через порівняно рідкісне його вживання у повсякденному мовленні.

Широке вживання фразеологізмів у перекладах зазначених текстів указує на відхилення від авторського ідіостилю. Проте, враховуючи специфіку дитячої літератури, яка полягає у високій емоційності, та апелювання до почуттів читачів, збагачення творів фразеологізмами надасть мовленню образності, прикрасить його, не порушуючи загального ідейно-художнього задуму. У зв'язку з цим ми вважаємо, що «прикрашальний» стиль мовлення, відзначений у наведених прикладах, хоча й не відповідає цілком ідіостилю автора, проте буде відігравати позитивну роль при створенні ПТ.

У результаті перекладознавчого аналізу було також виявлено, що розмовна лексика ВТ досить влучно відтворюється у перекладі лексикою з аналогічним емоційним забарвленням. Наприклад, вираз “*to give a raspberry*”, який належить до розмовної лексики та має значення «*висловити зневажливе ставлення до когось*» [11], відтворюється у перекладі адекватно, зберігаючи розмовний стиль мовлення, на кшталт: “*Daphna stuck out her tongue and gave her sister a raspberry*” [6: 46] перекладається як «*Дафна тільки показала старшій сестричці язика й презирливо пирхнула*» [1: 66].

Наведемо ще один приклад, у якому фразове дієслово розмовного стилю “*to figure out*” відтворюється у ПТ дієсловом аналогічного шару лексики «*поміркувати*». Відповідно, речення “...*now he could figure out how to achieve it*” [7: 29] у перекладі має такий вигляд: «...*йому лишалось тільки поміркувати, як її, цієї мети, досягти*» [3: 39]. Отже, розмовний стиль мовлення ВТ влучно передається у ПТ, що безсумнівно вказує на дотримання ідіостилю автора у перекладі.

Однак, було виявлено й іншу особливість зазначених творів для дітей та їх перекладів. Слід звернути увагу на те, що при відтворенні слів і словосполучень ВТ, які належать до нейтрального шару лексики, у перекладі вживається розмовна лексика, діалектизми, або слова з фамільярним і навіть лайливим значенням. Наприклад, у ВТ М. Баклі «Казковий переполох» прикметник “*the oldest*” у складі речення “...*where Mr. Canis was waiting for them beside the oldest car Sabrina had ever seen*” [6: 11] перекладено як

«допотопний», підкреслюючи іронічне значення. Це речення у ПТ має таке лексичне оформлення: «*А там пан Каніс уже чекав на них біля автомобіля, але такого допотопного, що Сабріна зроду нічого подібного не бачила*» [1: 20]. Окрім того, іменник “*hair*” [6: 51] у ВТ перекладається діалектизмом «шевелюра» [1: 74] у ПТ; аналогічно іменник “*thugs*” [6: 88], який має нейтральне значення «бандити» [11], «головорізи» [10: 520], перекладається іменником «зарізяки» [1: 120], який належить до розмовної лексики, а іменник “*lunatics*” [6: 32] перекладається як «дурноверхі» [1: 48], маючи при цьому еквівалент у нейтральній лексиці української мови як «шалені», «безумні» [9: 694].

У ВТ «Мандрівний замок Хаула» Діани Вінн Джонс також зустрічаються випадки відтворення нейтральної лексики діалектизмами та емоційно-забарвленими еквівалентами. Наприклад, у реченні “*...but she could see he was the merest child, only a little older than Martha*” [8: 38] словосполучення “*the merest child*” відтворюється розмовною лексемою «дітвак», відповідно, речення у перекладі має таке лексичне оформлення: «*...але вона відразу зрозуміла, що то зовсім дітвак, лише трішки старший від Марти*» [2: 45]. Крім того, у реченні ВТ “*Sophie’s eyes went to the lady’s wide hat first – real ostrich plume dyed to reflect the pinks and greens and blues winking in the diamonds yet still look black*” [8: 25] немає жодного слова, яке б висловлювало значення діалектизму «штудерно», проте він з’являється у ПТ: «*Погляд Софі передусім прикував крилатий капелюх дами – він був оздоблений справжніми страусовими перами, пофарбованими так штудерно, що вони відтінювали рожеві, зелені й блакитні відблиски діамантів, але при цьому залишалися чорним*» [2: 31].

Прискіпливішої уваги, звичайно, потребують лексеми у перекладі, які не тільки суперечать ідіостилю автора, але й незрозумілі для цільової аудиторії. Мається на увазі випадки використання слів, які вважаються лайливою лексикою. Прикладами слугують вживання лексеми «бевзь» [3: 43; 1: 121], що означає «бовдур, йолоп» [11], який у творах Й. Колфера та М. Баклі відповідає

таким оригінальним одиницям, як “*figures*” [7: 33] та “*both of the men*” [6: 89]. Крім того, ми вважаємо іменник «чортонхайка» [3: 11] у значенні «автомобіль» [11] не надто вдалим для дитячої літератури як варіант перекладу словосполучення “*four-wheel drive*” [7: 7]. Також необхідно зазначити, що у перекладах вжиті слова та словосполучення, які можуть бути незрозумілими не лише дітям – цільовій аудиторії, але й їхнім батькам. Так, наприклад, у перекладі творі «Артемис Фаул» вживається застаріле слово «*тубільці*» [3: 11] у значенні «*корінний житель якої-небудь місцевості або країни*» [11] як переклад до слова “*civilians*” [7: 7], або такі лексеми, як «*потрюхав*» [1: 53], «*нюшити*» [1: 70] у ПТ М. Баклі. Незнайомими можуть виявитися вже розглянуті лексеми: «*зарізяки*», «*дітвак*», «*штудерно*», «*докука*» і т.д.

Змінюючи емоційне забарвлення твору, чи то шляхом додавання у перекладі фразеологізмів, чи відтворенням нейтральної лексики розмовною, необхідно дотримуватися важливої вимоги. Якщо розмовні чи фамільярні лексеми з’являться у загальному описі подій ПТ, то зазнає змін тільки загальний тон мовлення та авторська манера письма. Але, якщо у мовленні героїв замість нейтрально забарвленої лексики у ВТ з’являться зневажливі та фамільярні лексичні одиниці у ПТ, зміниться сам портрет персонажів, а отже і відповідне враження про них у читачів. Звичайно, перекладач не має права вносити такі зміни в ідейно-художній задум твору.

Звертаючись до матеріалу нашого дослідження, треба відзначити, що поряд з адекватно відтвореним у ПТ емоційним забарвленням реплік персонажів, зустрічаються варіанти перекладу, які здатні змінити цілісний портрет героя твору. Серед випадків адекватно відтвореної емотивності репліки персонажу можна навести приклад з ВТ М. Баклі «Казковий переполюх». Фразове дієслово “*to stick around*”, яке належить до розмовного шару лексики, у складі репліки дівчинки Сабріни “*The woman is hiding something and we aren’t sticking around to find out what it is*” [6: 31] відтворюється у перекладі як «*огинатися*», і речення відповідно має такий вигляд: «*Але ми не будемо огинатися тут, аби тільки вивідати, що вона там тримає під замком*» [1: 46].

Однак, у багатьох репліках героїв з емотивним компонентом, останній підсилюється, і лексеми нейтрального шару лексики у ВТ відтворюються як розмовні, фамільярні або зневажливі.

У підтвердження можливої зміни емоційного забарвлення лексики ВТ у ПТ, можна навести приклади транскодування реплік з ВТ «Мандрівний замок Хаула». Фраза Майкла, помічника чарівника Хаула, “*Why is this girl taking him so long?*” [8: 71] відтворюється у ПТ як «*І чого він так довго морочиться з тою дівулею?*» [2: 80], де іменник «*дівуля*» є фамільярним, а дієслово «*морочиться*» – розмовним з певним відтінком роздратування. Ця репліка у ПТ підкреслює справжнє ставлення персонажа до подій. Саме тому таке підсилення емотивності не заважає розвитку характеру даного персонажа та не суперечить загальному художньому задуму твору.

Виправдане підсилення емотивності ми знаходимо й у перекладі твору «Артемис Фаул». Головний герой даного фентезійного оповідання, 12-річний син голови бандитського клану Артемис у ПТ вживає фамільярне дієслово «*катайте*» у репліці «*Лаккею, беру Джульєтту й катайте обоє сюди нагору*» [3: 37] як переклад до фрази у ВТ “*Butler. Get Juliet and come up here*” [7: 28]. Зазначений варіант відтворення репліки у перекладі відповідає й ситуації мовлення, й загальному портрету персонажа, тому таке підсилення емотивності є цілком закономірним.

Подібну роль відіграють розмовні дієслова ПТ у мовленні герою того ж твору Лаккея, особистого охоронця Артемиса. Словосполучення “*proceed on foot*” [7: 8] відтворюється як «*тюпати нішака*» [3: 13], а дієслово “*run*” [7: 8], яке могло б мати нейтральний еквівалент у перекладі, транскодується розмовним – «*драпонути*» [3: 13]. Така лексика не суперечить образу, створеному автором ВТ, а, навпаки, довершує його, що допомагає втілити творчу ідею автора та донести її цільовій аудиторії.

Адекватно відтворює певні риси в образі персонажа й автор ПТ «Казковий переполох». Так, зображуючи у ПТ образ мера Чарівного, який зневажливо ставиться до своїх підлеглих (а це ми бачимо з сюжету твору), і

взагалі зображується не надто чуйною людиною, перекладач використовує лексему «задрипані» [1: 75] як еквівалент до прикметника “*filthy*” [6: 51] у розмові про двох дівчаток. Фамільярна лексема «задрипані» не надто віддалена за змістовним та емоційним наповненням від більш нейтральних – «брудні, огидні» [9: 414], тому вживання такого варіанту перекладу не суперечить змісту.

В око впадає невинувдане ані текстом оригіналу, ані сюжетом, ані образом персонажу вживання у ПТ розмовної, зневажливої лексики та вульгаризмів у тексті з елементами казки «Казковий переполох». Перший же розділ тексту відкривається реплікою головної героїні, 11-річної Сабріни, яка вражає негативною емоційною забарвленістю. Репліка ВТ “*I’m going to die of boredom here*” [6: 1] має таке лексичне оформлення у ПТ: «*Та я тут з нудьги здохну!*» [1: 7], маючи у своєму складі вульгаризм «здохну». Такий варіант перекладу не можна вважати адекватним, тому що загалом образ дівчинки не відзначається яскраво вираженою грубістю чи невихованістю, зважаючи до того ж на юний вік героїні. Окрім цього, репліка того ж персонажу “*We’ll go through the woods*” [6: 35] відтворюється у ПТ з використанням розмовної лексики «чкурнемо» замість більш нейтральної «втечемо», та у ПТ має такий вигляд: «*Чкурнемо через ліс!*» [1: 52]. Такий вибір перекладача на користь розмовної лексики та вульгаризму у творі для дітей залишається незрозумілим.

Вважається, за мовленням людини можна визначити рівень та особливості виховання, вік, соціальний статус і навіть гендерну приналежність. Ми можемо дотримуватися цієї точки зору й стосовно персонажів художнього твору. Наявність у перекладі масових відхилень від зазначеного у ВТ емоційного забарвлення реплік може негативно впливати на цілісний образ героя, який формується у читачів. Можливо допустити певне посилення емоційного забарвлення прямої мови у перекладі, якщо це виправдано сюжетом твору або портретом персонажу.

У перекладі реплік сина голови бандитського клану та його особистого охоронця з фентезійного тексту «Артемід Фаул» розмовний характер лексики

не суперечить образам персонажів, підкреслюючи їхню зухвалість та самовпевненість. Подібну функцію виконує фамільярна лексика у перекладі мовлення мера Чарівного в оповідання «Казковий переполюх», яка виказує зневажливе ставлення цього чоловіка до інших людей. Можливо навіть допустити вживання фамільярної лексики у репліках Майкла, помічника чарівника Хаула, у висловленні роздратування. Але про найбільшу невідповідність ВТ у ПТ свідчить мовлення 11-річної дівчинки Сабріни у творі «Казковий переполюх». Грубість мовлення героїні у ПТ, не підтверджена у ВТ, змінює цілісний портрет персонажа, що є недопустимим.

У результаті перекладознавчого аналізу було виявлено, що перекладацькі рішення у кожному конкретному випадку можуть впливати як на ідіостиль автора, так і на персонажний контекст і загальний ідейно-художній задум твору. Використання фразеологізмів у перекладі досліджених текстів, безперечно, прикрашає стиль ПТ, додає яскравості та емоційного забарвлення. Подекуди розмовна лексика у перекладі, замість нейтральної в оригіналі, підкреслює невимушеність і природність мовлення. Але заміна нейтральної лексики у ВТ фамільярною чи зневажливою у репліках персонажів, якщо це суперечить їхньому образу у ВТ, вважається недопустимою через можливість зміни портрету персонажа.

Перспективним з точки зору подальших досліджень убачається аналіз персонажного контексту і хронотопу творів дитячої літератури та особливостей їх відтворення у перекладі.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Баклі М. Сестри Грімм. Казковий переполюх. Ч. 1 / Майкл Баклі ; [пер. з англ. О. Мокровольський]. – К. : «Махаон-Україна», 2008. – 375 с.
2. Джонс Д.В. Мандрівний замок Хаула / Діана Вінн Джонс ; [пер. з англ. А. Поритко]. – Львів : Видавництво Старого Лева, 2008. – 350 с.
3. Колфер Й. Артемис Фаул. Розум проти чарів / Йоун Колфер ; [пер. з англ. О. Мокровольський]. – К. : Школа, 2006. – 320 с.

- 4.Сдобников В.В. Теория перевода : учебн. [для студ. лингв. вузов и фак. иностр. яз] / В.В. Сдобников, О.В. Петрова. – М. : АСТ: Восток-Запад; Владимир: ВКТ, 2008. – 448 с. – (Лингвистика и межкультурная коммуникация: золотая серия).
- 5.Чуковский К.И. Высокое искусство / Чуковский К.И. – СПб. : ИД «Авалонь», Издательский Дом «Азбука-классика», 2008. – 448 с.
- 6.Buckley M. The Sisters Grimm. The fairy-tale detectives. Book 1 / Michael Buckley. – New York : Amulet Books, 2007. – 285 p.
- 7.Colfer E. Artemis Fowl / Eoin Colfer. – London : Puffin Modern Classics, 2010. – 280 p.
- 8.Jones D.W. Howl's Moving Castle / Diana Wynne Jones. – New York : Harper Trophy, 2001. – 329 p.
- 9.Англо-український словник : Близько 120 000 слів : у 2 т. / [упоряд. Балла М.І.]. – К. : Освіта, 1996. – Т. 1. – 752 с.
- 10.Англо-український словник : Близько 120 000 слів : у 2 т. / [упоряд. Балла М.І.]. – К. : Освіта, 1996. – Т. 2. – 712 с.
- 11.АВВУУ Lingvo. Electronic Dictionary [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.lingvo.ua/ru> .

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Оксана Шапошник – аспірант кафедри теорії та практики перекладу з англійської мови Херсонського державного університету.

Наукові інтереси: перекладознавство, текст-типологія художнього перекладу, лінгвокультурологія.